

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΑΝΑΣΚΕΥΑΖΕΙ

Πρόσφατα ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ εξέδωσε ανακοίνωση όπου εξέφραζε την ανησυχία του και προσπαθούσε να επισύρει τη προσοχή στο άκαιρο αλλά συνάμα και επικίνδυνο της "ενωσιολογίας." Προσπαθούσε επίσης ο Σύνδεσμος στο ίδιο δημοσίευμα να υποδείξει στην Κυβέρνηση ότι, η προσπάθεια αναζωπύρωσης του ενωτικού κινήματος - από ακροδεξιές βασικά καταστάσεις - γινόταν ουσιαστικά στα πλαίσια αναβίωσης του εθνικισμού που έτεινε να δημιουργήσει στη Κύπρο κλίμα παρόμοιο με κείνο που προηγήθηκε της περιόδου του πραξικοπήματος και της εισβολής. Τέλος, επιχειρούσε ο Σύνδεσμος να δώσει το μήνυμα ότι, η Κυβέρνηση δεν μπορούσε να μην ανησυχεί γι' αυτή τη κατάσταση και να παραμένει αδρανής.

Το δημοσίευμα είχε σαν αποτέλεσμα να προκληθεί μια θύελλα λασπολογίας και προπάντων διαστρέβλωσης των θέσεων και επιδιώξεων του Συνδέσμου από μερίδα του τύπου καθώς και γνωστές και άγνωστες ακροδεξιές καταστάσεις. Οι επιθέσεις δεν έγιναν βασικά εναντίον του περιεχομένου του δημοσιεύματος αλλά ενός φανταστικού οικοδόμηματος όπου εμφωλεύει κάποιος εχθρός, που στοχεύει ενάντια στην ελληνική πολιτισμική ταυτότητα.

Ο Σύνδεσμος πιστεύει στο διάλογο και δεν σκοπεύει να μεταφέρει τη συζήτηση στο επίπεδο που δυστυχώς εξελίχθηκε (το θέμα της δυσφήμισης έχει ήδη ανατεθεί στους νομικούς του Συνδέσμου). Ωστόσο μέσα από τα δημοσιεύματα, δυό πράγματα είναι καθαρά. Πρώτον ότι υπάρχει πλήρης άγνοια ή εσκεμμένη παρερμηνεία των στόχων και επιδιώξεων του Συνδέσμου. Δεύτερον ότι δεκατέσσερα χρόνια μετά τη καταστροφή, ο προβληματισμός που δημιουργήθηκε μετά το 74 τείνει να εκλείψει εντελώς και τη θέση του καταλαμβάνει σταθερά η παλιά συνθηματολογία που εδράζεται σε καθαρά συναισθηματικές τοποθετήσεις, μακριά από τα δεδομένα και τις καταστάσεις που επηρεάζουν σήμερα τη λύση του Κυπριακού.

Στις γραμμές που ακολουθούν, ο Σύνδεσμος θα προσπαθήσει να δώσει σε συντομία ποιό είναι οι σκοποί και επιδιώξεις του και να εστιάσει στη συνέχεια τη προσοχή σε πέντε θέματα ουσίας που φαίνεται να ξεχωρίζουν μέσα στο συρφετό των ανακριβειών, παρανοήσεων αλλά και την επίκληση πραγματικών ιστορικών δεδομένων που ακολουθήσε το επίμαχο δημοσίευμα.

Αλλά πρώτα φαίνεται να υπάρχει ανάγκη για μια διευκρίνιση. Κατηγορήθηκε ο Σύνδεσμος για "νεοφασιστικές τάσεις", για επίκληση φασιστικών μεθόδων καταστολής του ενωτικού κινήματος και "δίωξη" των ενωτικών. Αν πράγματι δόθηκε τέτοια εντύπωση, τότε κακώς ερμηνεύτηκαν οι προθέσεις του. Ο Σύνδεσμος καθόλου δεν μίλησε για δίωξη οποιουδήποτε, ούτε για συλλήψεις ούτε για καταστολή.

Ξεκινώντας από την ανησυχία του για την αναβίωση του εθνικισμού που ξανάφερε στο προσκήνιο την "ενωσιολογία" και διαβλέποντας μια αναδημιουργία των προϋποθέσεων που οδήγησαν στη καταστροφή, ζήτησε ο Σύνδεσμος από τη Κυβέρνηση και την Εισαγγελία να συναισθανθούν τις ευθύνες τους σαν φυλάκων του Συντάγματος. Για την ακρίβεια ζητήθηκε από την Εισαγγελία να υποδείξει ότι κανένας δεν μπορεί να κάμνει ενέργειες που να υπονομεύουν το κράτος και να δοθούν οδηγίες στη περίπτωση που η υπονόμηση θα

συνέχιζε. "Θα πρέπει ακόμα η Γ. Εισαγγελέας να υποδείξει ότι κανείς δεν μπορεί να προβαίνει σε ενέργειες που έμμεσα ή άμεσα στόχο έχουν την καταστροφή της κυριαρχίας και της κρατικής υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σε περίπτωση που δεν θα υπάρξει συμμόρφωση" να δοθούν οι κατάλληλες οδηγίες", ανέφερε επί λέξει η σχετική παράγραφος.

Δεν ζητήθηκε λοιπόν να διωχτεί κανένας για τις ιδέες ή τις σκέψεις του. Το αντίθετο θα συγκρουόταν με βασικό στόχο του Συνδέσμου, εκείνο της διατήρησης των δημοκρατικών θεσμών. Αν το μήνυμα άλλως πως εκλήφθηκε, πρόκειται για παρερμηνεία... Κατά τα άλλα οι ισχυρισμοί για "νεοφασιστικές τάσεις" δεν φαίνεται να στηρίζονται πουθενά, γιατί οι φασίστες δεν καταφεύγουν σε δημοκρατικές νομικές διαδικασίες κατά κανόνα...

Μέσα από την πληθώρα των όσων αποδόθηκαν ή ειπώθηκαν για τον Σύνδεσμο, ήταν και η εκδοχή ότι δεν είναι παρά η συνέχεια κάποιας προνομιούχας τάξης δημοσίων υπαλλήλων, που δημιούργησαν οι Άγγλοι με απώτερο σκοπό την άμβλυση του εθνικού φρονήματος των Ελληνοκυπρίων. Μια άλλη εκδοχή ήταν ότι ο Σύνδεσμος είναι "γέννημα και θρέμμα του μεταζυριχικού καθεστώτος". Ακόμα έγιναν υπαινιγμοί για κάποια "αποστολή" που του ανατέθηκε, προφανώς έξωθεν... Τίποτε όμως απ'όλα αυτά δεν είναι σωστό.

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ιδρύθηκε τον Μάρτη του 1975 από μια μικρή ομάδα ατόμων που τα έφερε μαζί ένα και μόνο γεγονός, η βιβλική όπως την ένοιωθαν καταστροφή του 74. Κανένα από τα άτομα αυτά δεν είχε τέτοια ηλικία ώστε να είχε υπηρετήσει στις θέσεις που πρόσφερε πριν την αποαποικιοποίηση ή αποικιοκρατία, ούτε δε και είχε οποιαδήποτε σχέση, έστω και συγγενείας μ'αυτούς.

Κατά δεύτερο λόγο, δεν μπορούσε να ήταν μεταζυριχικό αποτέλεσμα, γιατί ανάμεσα στη Ζυρίχη και την ίδρυση του Συνδέσμου μεσολάβησαν δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια. Το αντίθετο, όπως φαίνεται και από την πρώτη διακήρυξη της ομάδας, ο Σύνδεσμος δεν ήταν το αποτέλεσμα μακρών βραδυφλεγών διεργασιών αλλά συνειδητοποιημένης ενοχής για την απραξία που προηγήθηκε όλα αυτά τα χρόνια, πόνου, οδύνης, ανησυχίας για την επιβίωση, που έβγαιναν όλα μέσα από την εικόνα της διάχυτης ολόγυρα καταστροφής. Συνδετική ουσία των ατόμων αυτών ήταν η αίσθηση της καταστροφής που είχε συντελεστεί και η έντονη συναίσθηση ότι χρειάζοντο νέες θεωρήσεις για να προληφθεί ο ολικός αφανισμός. Καθόλου δεν υπήρξαν διασυνδέσεις με οτιδήποτε άλλο, όπως κατά καιρούς λανθασμένα υπαινίσσονται διάφορες καταστάσεις, ούτε δε υπήρξε ή υπάρχει καμιά αποστολή, εκτός από κείνη της σωτηρίας του τόπου.

Με δύο λόγια, ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ είναι γέννημα και θρέμμα ή για να ακριβολογήσουμε απότοκο των γεγονότων του 74 και η ίδρυση του δεν ήταν παρά η συναίσθηση της ανάγκης ανακοπής της πορείας της πατρίδας μας προς τον αφανισμό. Τίποτε περισσότερο τίποτε λιγότερο...

Όσο για το ποιοί είναι οι σκοποί του Συνδέσμου αναγράφονται καθαρά στο καταστατικό του, στη παράγραφο 2 που λέει επί λέξει:

- (α) Η προώθηση ιδεών και η δημιουργία συνθηκών ώστε να καλλιεργούνται σ' όλους τους Κυπρίους ανεξαρτήτως εθνο-λογικής καταγωγής αισθήματα αγάπης για τον τόπο τους και αφοσίωσης για την Κυπριακή Δημοκρατία.
- (β) Η επαφή και η συνεχής καλλιέργεια κατανόησης μεταξύ των κοινοτήτων, κατά τρόπο που να τονίζονται και αξιοποιούνται τα κοινά σημεία και ταυτόχρονα να περιορίζονται και εξομαλύνονται οι διαφορές.
- (γ) Η ανάπτυξη αντιλήψεων που να υποβοηθούν στην εμπέδωση του δημοκρατικού τρόπου ζωής, ώστε να αποκλείεται η προσφυγή σ' ένοπλη βία για επίτευξη πολιτικών σκοπών και να εξασφαλίζεται η ειρηνική διαβίωση και ευημερία ολοκλήρου του κυπριακού λαού.

Αυτή είναι η αποστολή του Συνδέσμου, όπως βγαίνει μέσα από το καταστατικό του. Δύσκολα κατά την άποψή μας ένας αντικειμενικός παρατηρητής μπορεί να δει σ' αυτούς τους σκοπούς οτιδήποτε καταλυτικό της εθνικής φυσιογνωμίας της χώρας ή του σωστού αγωνιστικού φρονήματος, του οποίου πολλές φορές θελήσαμε να υποδείξουμε την ανυπαρξία. Αντίθετα, καθαρή είναι η επιδίωξη να δοθεί έναυσμα στη δημιουργία όλων εκείνων των στοιχείων, που η απουσία συνέτεινε στην καταστροφή του 74.

Όσο για τις θέσεις του Συνδέσμου που τόσο φαίνεται να έχουν κατοχυρωθεί, θα προσπαθήσουμε να τις παρουσιάσουμε για άλλη μια φορά, σχολιάζοντας κάποια σημεία ουσίας παρακάτω.

Η ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ

Η αρχή της αυτοδιάθεσης είναι το δικαίωμα ενός λαού να διαθέσει τον εαυτό του. Κατά κανόνα βρίσκει την έκφραση του στην απόφαση ενός λαού να αυτοκυβερνηθεί και να καθορίσει το πώς διοικείται το κράτος του. Στην περίπτωση της Κύπρου η άσκηση του δικαιώματος ταυτίστηκε από τους Ελληνοκύπριους με την Ένωση.

Οι στόχοι του Συνδέσμου δεν αντιμάχονται την αυτοδιάθεση. Αντίθετα, στην προσπάθεια του για διατήρηση και ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών, ο Σύνδεσμος δε μπορεί παρά να είναι υπέρ αυτού του σημαντικού και απαράγραπτου δικαιώματος. Ενδεικτικόν, όπως σωστά είχε αναφερθεί, το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης είναι κατοχυρωμένο και από τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ωστόσο με απαρχή το 1955, η αποικιακή κυβέρνηση και η Τουρκία κατάφεραν να ματαιώσουν την άσκηση του δικαιώματος στη περίπτωση της Κύπρου.

Εκείνο με το οποίο διαφωνεί ο Σύνδεσμος είναι ότι, δεν μπορεί να τεθεί αυτή τη στιγμή σαν βάση διεξαγωγής του αγώνα της Κύπρου για απελευθέρωση και σωτηρία, γιατί κάτι τέτοιο είναι όχι μόνο άκαιρο αλλά και επικίνδυνο. Ναι, είναι επικίνδυνο για δύο βασικά λόγους. Πρώτον γιατί οι Ελληνοκύπριοι μαζεμένοι όπως είμαστε αυτή τη στιγμή στα ελεύθερα εδάφη της χώρας μας και με το κράτος να ασκεί ουσιαστικόν έλεγχο μόνο σ' αυτά, έχουμε τη δυνατότητα - κι' αυτή θεωρητικά - να επιδιώξουμε αυτοδιάθεση, τέτοια που να οδηγήσει αν ήταν δυνατή στη διπλή ένωση και τη μονιμοποίηση της διχοτόμησης.

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ είναι σίγουρα ταγμένος ενάντια και στη διπλή ένωση και στη διχοτόμηση. Ακόμα, η επιδίωξη της αυτοδιάθεσης σ' αυτό το στάδιο, θα είχε σαν αποτέλεσμα τη πρόκληση ακόμα μεγαλύτερης σύγχυσης στο διεθνή παράγοντα, που πολλές φορές διακριτικά υποδεικνύει ότι καλά-καλά δεν αφήνουμε να γίνει αντιληπτό τι θέλουμε. Πέρα απ' αυτό, η όλη προσπάθεια που καταβάλλεται για να συνειδητοποιηθεί η ημικατοχή και ο σοβαρός κίνδυνος αφανισμού της χώρας, θα μετατοπίζετο στο επίπεδο της αυτοδιάθεσης ενός λαού, που στα ελεύθερα εδάφη της Δημοκρατίας τουλάχιστο, αυτοδιοικείται!

Αλλά ο μεγαλύτερος κίνδυνος που δεν φαίνεται ακόμα να έχει συνειδητοποιηθεί, αλλού έγκειται.

Είναι γνωστό ότι τα σχέδια της Τουρκίας για τη Κύπρον έχουν ζωή τριάντα περίπου χρόνων και τέθηκαν σε εφαρμογή όταν το πραξικόπημα δημιούργησε για την Τουρκία τις σχετικές προϋποθέσεις. Είναι η άποψή μας ότι η Τουρκία έχει αυτή τη στιγμή ένα καλοστημένο σκηνικό που εδράζεται πάντα φαινομενικά στην ασφάλεια των Τουρκοκυπρίων, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιεί τον παράγοντα "χρόνος" όσο μπορεί, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, δημιουργώντας τις κατάλληλες "εικόνες" (images), όπως τις ονομάζουν στην πολιτική όσων μπορούν να επηρεάσουν το κυπριακό. Ταυτόχρονα καλλιεργεί η Τουρκία στα κατεχόμενα εκείνη τη νοοτροπία και στήνει εκείνους τους μηχανισμούς που συνθέτουν σιγά-σιγά την εικόνα ενός κατεπίφαση κράτους με τους δικούς του θεσμούς, όργανα και επικράτεια, που υποχθόνια αλλά μεθοδικά εξαρτά σιγά-σιγά ή εντάσσει θάταν ο σωστός όρος, τόσο οικονομικά όσο και άλλως πως στην Τουρκία. Ταυτόχρονα υποκαθίσταται ο γηγενής κυπριακός πληθυσμός με Τούρκους της Ανατολίας και εντείνεται η προσπάθεια αποκυπριοποίησης του Τουρκοκυπριακού στοιχείου, αφού προηγουμένως έγινε μεγάλη προσπάθεια αφελληνισμού του χώρου.

Όταν οι διαδικασίες αυτές με τη βοήθεια του χρόνου θα έχουν φτάσει στα επιθυμητά ^{επιπέδα} ~~επίπεδα~~ οι έποικοι θα είναι πια αρκετοί για να αποφασίζουν, όταν η Τουρκία θα μπορεί με στοιχεία πια να επιχειρηματολογεί ότι στα κατεχόμενα μας εδάφη ζει ένας χωριστός λαός με το δικό του κράτος τότε, επικαλούμενη τον Καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών θα ζητήσει και θα επιχειρήσει την αυτοδιάθεση αυτού του "λαού", που με τη σύνθεση και την αφομόλωση που θάχει τότε, δεν θα δυσκολευτεί να αποφασίσει για την ένωση με την Τουρκία. Κι' αυτά χωρίς κανείς να μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι η κατάσταση στα ελεύθερα εδάφη της Δημοκρατίας θα εξακολουθήσει ως έχει σήμερα. Εν πάση περιπτώσει, σήμερα, εμμονή στην άσκηση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης θα έχει σαν συνέπεια την χωριστή άσκηση του δικαιώματος από τους Τουρκοκύπριους.

Και τίθεται το ερώτημα. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, αν όσα εκτίθενται πιο πάνω συνθέτουν μια πιθανή εικόνα, είναι ή δεν είναι άκαιρο το σύνθημα της αυτοδιάθεσης;

Η εκτίμηση του Συνδέσμου είναι ότι όσο απαραίτητο είναι αυτό το δικαίωμα, άλλο τόσο είναι αυτή τη στιγμή επικίνδυνο, αποπροσανατολιστικό και ίσως καταστροφικό.

Βέβαια για τον Σύνδεσμο, η άσκηση αυτού του δικαιώματος δεν θα εξυπάκουε άλλη επιλογή από την ανεξαρτησία.

Κατά τα άλλα, αν όλα τα πιο πάνω δεν πείθουν, θα μπορούσαν οι θιασώτες της αυτοδιάθεσης να επιδιώξουν να την εκφράσουν μέσω δικών τους ή άλλων κομματικών φορέων και νόμιμα να ζητήσουν τη ψήφο του λαού, μακριά από τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν στην περίοδο που προηγήθηκε του πραξικοπήματος. Όμως για την ώρα τα κομματικά σύνολα στην Κύπρο κρίνουν ότι η προσπάθεια να ασκηθεί αυτό το δικαίωμα δεν θα έχει απελευθερωτικό χαρακτήρα αλλά θα έχει σαν αποτέλεσμα την ολοκληρωτική υποδούλωση της χώρας μας.

Είναι η άποψή μας ότι όσοι σ' αυτό το στάδιο προβάλλουν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, όχι μόνο θα πρέπει να διακριβώσουν αν θέλει κάτι τέτοιο ο λαός αλλά ακόμα να υποδείξουν πώς θα ασκηθεί αυτό το δικαίωμα στην περίπτωση που είναι αντίθετο με τα στρατιωτικά συμφέροντα της περιοχής και τις συμβατικές υποχρεώσεις της Κύπρου.

Για 27 χρόνια η Κυβέρνηση αυτής της χώρας ενεργεί κάτω από τη βεβαιότητα ότι είμαστε και θέλουμε να είμαστε ανεξάρτητοι. Ταυτόχρονα όλα αυτά τα χρόνια με τον τρόπο της καθόλου πολιτικής αλλά και γενικότερης μας συμπεριφοράς, βγαίνει το συμπέρασμα ότι η απόφαση των Κυπρίων όσον αφορά το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης είναι να είναι ανεξάρτητοι.

Κανείς δεν μπορεί λογικά να επιχειρηματολογήσει ενάντια στο δικαίωμα της αυτοδιάθεσης και της ελευθερίας. Ωστόσο δεν μπορούν οι λαοί παρά να ζυγίζουν τα αποτελέσματα της άσκησης αυτού του δικαιώματος ιδίως, αν κάτι τέτοιο είναι δυνατό να αποβεί σε τελευταία ανάλυση καταστρεπτικό.

Γενικά όπως τίθεται σήμερα το όλο θέμα δεν φαίνεται να είναι παρά μια νέα έκφραση, αν όχι έξαρση, εθνικισμού και όχι πραγματικής ανάγκης αυτοδιάθεσης, μια και παρά την κατοχή μεγάλου μέρους της χώρας από τη Τουρκία, ο Ελληνοκυπριακός πληθυσμός της Κύπρου αυτοδιοικείται.

Ως εκ τούτου είναι ανάγκη, όχι μόνο το Κράτος αλλά και ο λαός να συνειδητοποιήσει τις προεκτάσεις της αναβίωσης του εθνικισμού, έχοντας κατά νουν ότι στο παρελθόν ο εθνικισμός είχε σαν στόχο τη προσπάθεια διάλυσης του Κράτους και προετοίμασε την εισβολή. Και σήμερα η επιδίωξη της αυτοδιάθεσης δεν σημαίνει τίποτε άλλο από την προσπάθεια διάλυσης του κράτους, με τη διαφορά ότι τότε τούτο γίνετο βίαια. Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ σίγουρα διαφωνεί μ' αυτή τη προσπάθεια, χωρίς ωστόσο να διανοείται να υπεισέλθει στο δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης, το οποίο σέβεται.

Η ΕΝΩΣΗ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης στην περίπτωση των Ελληνοκυπρίων ταυτίστηκε με την ένωση με την Ελλάδα. Το όραμα της Ένωσης ξεκίνησε από παλιά, με τη δημιουργία του ελληνικού κράτους το 1827 και πέρασε από διάφορα στάδια. Σταθμό αποτέλεσε το δημοψήφισμα του 1950. Αλλά οποιαδήποτε αναφορά στο θέμα της ένωσης είναι σαν να κομίζει κανείς γλαύκα στην Αθήνα, μια και το έχουμε βιώσει όλοι οι Ελληνοκύπριοι από τα παιδικά μας

χρόνια.

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ δεν αμφισβητεί την ιστορική πορεία της Ένωσης ούτε ότι το 1950 ο λαός εξέφρασε με το ενωτικό δημοψήφισμα τη βούληση του, όπως πολύ κακώς του έχει αποδοθεί με τα πρόσφατα δημοσιεύματα. Δεν τίθεται έτσι το θέμα, ούτε μπορεί να υπάρξει αμφισβήτηση των γεγονότων της ιστορίας. Εκείνο που απασχόλησε το Σύνδεσμο ήταν δύο άλλες διαστάσεις του θέματος, εκείνη του Συντάγματος και εκείνη της σημερινής διεθνούς πραγματικότητας ή μάλλον της ανάγκης επίδειξης στις αντικρύσεις μας του αναγκαίου πραγματισμού.

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ δεν είναι θαυμαστής του Κυπριακού Συντάγματος, το σέβεται όμως. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς συνταγματολόγος για να καταλήξει ότι το Κυπριακό Σύνταγμα δεν είναι από τα καλλίτερα του είδους του. Ίσα-ίσα αντανάκλα τις συνθήκες μέσα από τις οποίες γεννήθηκε, δίνει ανάγλυφα τα διχοτομικά σπέρματα, αλλά ακόμα και κάποιες χαρακτηριστικές, καθόλου προοδευτικές δομές της κυπριακής κοινωνίας. Ακόμα ενοχλεί το γεγονός ότι δεν είναι το προϊόν της θέλησης του λαού αλλά επιβολής απέξω.

Όμως είναι ο υπέρτατος νόμος της χώρας μας, η ραχοκοκκαλιά της κρατικής μας υπόστασης. Και δεν είναι δύσκολο να συνειδητοποιηθεί ότι αν ακόμα υπάρχουμε στα ελεύθερα εδάφη και αναγνωρίζομαστε, είναι γιατί ακόμα υπάρχει η Κυπριακή Δημοκρατία και το Σύνταγμα της. Εκείνοι που δεν το αναγνωρίζουν είναι η Τουρκία και ο κ. Ντενκτάς. Και τίθεται εδώ το ερώτημα σε όσους σκωπτικά μιλούν για το Σύνταγμα ή συμπεριφέρονται σαν να μη υπάρχει, δεν συνειδητοποιούν ότι μ'αυτή τους την αντίκρουση συμπορεύονται με τον εθνικισμό του κ. Ντενκτάς και τη Τουρκία; Είναι ακριβώς γι'αυτό το λόγο, που παρά τα μειονεκτήματά του το Σύνταγμα και η τήρηση του είναι για τον ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟ καθήκον. Η κρατική μας υπόσταση είναι το σημαντικότερο, αν όχι το μοναδικό, όπλο διεξαγωγής του αγώνα για επιβίωση και κρατική υπόσταση με υπόσκαψη του Συντάγματος δεν νοείται. Επομένως ορθά φαίνεται να εναντιώνεται ο Σύνδεσμος σ'αυτούς που το αγνοούν ή το υποσκάπτουν. Και το θέμα δεν τίθεται καθόλου αν είναι καλό ή όχι...

Αλλά υπάρχει στο θέμα και άλλη μια διάσταση το ίδιο ουσιαστική, αν όχι περισσότερο. Δεκατέσσερα χρόνια μετά την καταστροφή του 74 και την υποδούλωση μέρους της πατρίδας μας, συνειδητοποιούμε την αδήριτη αναγκαιότητα της Ομοσπονδίας. Δεν είναι ίσως η λύση που ανταποκρίνεται στους οραματισμούς και τις επιθυμίες μας, πριν την εισβολή θάταν μάλιστα αδιανόητη... Όμως φαίνεται νάναι σήμερα ο μόνος τρόπος που δημιουργεί ελπίδες επανένωσης της χώρας μας. Τίποτε άλλο δε φαίνεται να είναι εφικτό, εκτός από τη νομιμοποίηση και μονιμοποίηση της διχοτόμησης με τον ένα ή άλλο τρόπο, είτε με τη μορφή των δύο κρατών, ή τη διπλή ένωση ή την προσάρτηση των κατεχομένων στην Τουρκία. Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ απορρίπτει όλες αυτές τις επιλογές, ακόμα και την ένωση, που κανείς εχέφρων Έλληνοκύπριος δεν μπορεί σήμερα να πιστεύει ότι είναι μέσα στις επιλογές μας.

Αλλά αν η ένωση δεν είναι στις επιλογές μας, προς τι η άγωνα "ενωσιολογία" και η προσπάθεια αναζωπύρωσης της ένωσης μέσα στις μάζες; Για να επιτείνει ακόμα πιο πολύ την έλλειψη καθαρών στόχων; Να δημιουργήσει ψευδαισθήσεις; Να καπηλευτεί τα αισθήματα του λαού; Ή μήπως για να επιτεθεί έμμεσα ενάντια στην Ομοσπονδία, που ενώ την επιδιώκουμε αρνούμαστε ουσιαστικά τα συστατικά της στοιχεία;

Επικαλούνται μερικοί ότι και μετά την ανεξαρτησία ο Πρόεδρος Μακάριος μιλούσε ακόμα για Ένωση. Αυτό είναι αλήθεια, χωρίς ωστόσο να δικαιολογεί τη σημερινή συνθηματολογία. Άλλωστε η αποδοχή της δημιουργίας κράτους και ταυτόχρονα η προσπάθεια αλλαγής του καθεστώτος, δεν συνέθεσαν ποτέ στοιχεία συνεπούς και σοβαρής πολιτικής, αν και άλλες ήταν τότε οι συνθήκες... Ενδεικτικό της αλλαγής των συνθηκών και της ανάγκης διαφοροποίησης στόχων και μεθοδεύσεων είναι ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος Μακάριος και πάλιν, τον Απρίλη του 76 εδήλωσε ότι η Ένωση είναι εκτός πραγματικότητας και εκαλούσε την Τουρκία σε απευθείας διαπραγματεύσεις.

Κατηγορήθηκε ο Σύνδεσμος ότι απέδωσε την εισβολή στην Ένωση. Όμως καθόλου δεν ανταποκρίνεται κάτι τέτοιο στην πραγματικότητα. Αντίθετα στο τελευταίο του δημοσίευμα λέει ο Σύνδεσμος ότι "χωρίς την παραμικρή διάθεση υπεραπλούστευσης των γεγονότων που οδήγησαν στην τουρκική εισβολή, κανένας δεν μπορεί να παραγνωρίζει τον ρόλο που έπαιξε η αλόγιστη επιδίωξη της Ένωσης." Αλλά η παρελθοντολογία δεν ωφελεί. Εκείνο που έχει σήμερα σημασία είναι αν μπορεί η ένωση να αποτελέσει όχι μόνο σύνθημα αλλά και επιδίωξη. Εμείς διαφωνούμε πως υπάρχουν σήμερα οι προϋποθέσεις για μια τέτοια επιδίωξη. Αντίθετα μέσα στις σημερινές συνθήκες η ένωση, δεν είναι παρά μια ουτοπία, της οποίας όμως η επιδίωξη δεν θα μπορούσε να αντικρυστεί απλά με συγκατάβαση αλλά της οποίας τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να είναι καταστροφικά, αν αναλογιστούμε ότι για τη μισή Κύπρο, όσο και αν μας είναι οδυνηρό, δεν είμαστε εμείς που αποφασίζουμε.

Λογικά λοιπόν, όποιος μιλά σήμερα για ένωση δεν μπορεί παρά να ενεργεί στην ουσία σαν διπλοενωτικός και να διαγράφει στην πράξη την άλλη μισή Κύπρο. Αλλά κάτι τέτοιο βρίσκει αντίθετο τον Σύνδεσμο, που στόχος του είναι η ενοποίηση της χώρας μας και σίγουρα αντιμάχεται τη διπλή ένωση. Η τυφλή και χωρίς πραγματισμό προσήλωση σ' αυτό το ιδεώδες έβλαψε στο παρελθόν και δεν θα πρέπει να είναι δύσκολο να γίνει κατανοητό ότι, με τις σημερινές συνθήκες θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στη διπλή ένωση, θυσιάζοντας τη μισή Κύπρο και υποθηκεύοντας την άλλη μισή.

Ο σωστός πατριωτισμός δεν βρίσκει την έκφραση του σε εξωπραγματικές επιδιώξεις, ή σε συναισθηματικά φορτισμένα συνθήματα αλλά σε κείνες τις ενέργειες που οδηγούν στην επανένωση της χώρας μας. Και οι καιροί εισηγούνται καθαρά ότι η δυνατότητα σωτηρίας και ενοποίησης της πατρίδας περνά μέσα από την ανεξαρτησία. Κάτι που έχουμε λόγους να πιστεύουμε/δεν ^{ότι} βρίσκεται σε αντίθεση με τη σημερινή βούληση του λαού.

Χωρίς να επιδιώκει την Ένωση, ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ, ούτε αμφισβητεί ούτε προσπαθεί να αναιρέσει την ιστορία και τη σημασία του ενωτικού κινήματος στο παρελθόν. Θεωρεί ωστόσο άκαιρη, καταστρεπτική και αποπροσανατολιστική αυτή τη συνθηματολογία, που από ελεύθερη έκφραση, απόψεων είναι δυνατό αν ακολουθηθεί το πρόσφατο παράδειγμα του παρελθόντος, βαθμιαία να οδηγήσει σε ανεπιθύμητες και ενδεχόμενα αντισυνταγματικές ενέργειες. Μόνο μια ένωση δέχεται ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ, εκείνη των δύο τμημάτων της πατρίδας μας.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Ξεκινώντας ίσως από την αντίθεση του Συνδέσμου στην Ένωση, θέλησαν κάποιοι να κακοποιήσουν ή καλύτερα να διαστρέψουν τις θέσεις του Συνδέσμου όσον αφορά την πολιτιστική ταυτότητα της χώρας. Προχώρησαν μάλιστα να διατυπώσουν τη θέση ότι μίλησε ο Σύνδεσμος για Κυπριακό Έθνος. Η σύγχυση όμως δεν πρέπει να βρίσκεται στο Σύνδεσμο αλλά στην αντίπερα όχθη..

Δεν φαίνεται να γίνεται αντιληπτό ότι, παρά τη πολιτιστική ταύτιση των Ελληνοκυπρίων με την Ελλάδα που αποτελεί την αφετηρία επιδίωξης της Ένωσης, η τελευταία δεν αφορά στην ουσία τη πολιτιστική ταυτότητα των Ελληνοκυπρίων αλλά αποτέλεσε καθαρά έκφραση πολιτικού περιεχομένου. Το κίνημα της Ένωσης στόχευε καθαρά στη πολιτική ενσωμάτωση της Κύπρου στην Ελλάδα και καμιά δεν έχει σχέση με την πολιτιστική ενότητα των Ελληνοκυπρίων με την Ελλάδα η οποία αποτελεί πραγματικό γεγονός, μια και οι Ελληνοκύπριοι μιλούμε την ελληνική, έχουμε σαν θρησκεία το Ελληνορθόδοξο δόγμα και μοιραζόμαστε αρκετά άλλα στοιχεία που συνθέτουν την πολιτιστική μας ταυτότητα. Άλλωστε η καλλιέργεια της πολιτισμικής ενότητας με την Ελλάδα για τους Ελληνοκύπριους και η αντίστοιχη της Τουρκίας με τους Τουρκοκυπρίους, δεν διακόπηκε σε καμιά περίοδο στα 27 χρόνια της Δημοκρατίας...

Ούτε υπήρξε οποιαδήποτε αμφισβήτηση της ελληνικότητας της χώρας από τον 12ον π.χ. αιώνα. Κι' αυτό, χωρίς ο Σύνδεσμος να παραγνωρίζει την υπερχιλιετή παρουσία στη χώρα της Μαρωνιτικής και της Αρμενικής κοινότητας καθώς και την για 400 τόσα τώρα χρόνια παρουσία της Τουρκικής, των οποίων η Κύπρος είναι σήμερα η πατρίδα.

Ωστόσο, παρά την συνειδητοποίηση του πλουραλιστικού χαρακτήρα της κυπριακής κοινωνίας, ποτέ ο Σύνδεσμος δεν υπονόησε ότι ο πολιτισμικός χαρακτήρας των Ελληνοκυπρίων δεν είναι Ελληνικός, ούτε και επεδίωξε την αλλοίωση ή την αλλοτρίωση της εθνικής ταυτότητας των Ελληνοκυπρίων. Το αντίθετο, ο Σύνδεσμος τοποθέτησε τις ενέργειες του στα πλαίσια συντήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας της χώρας, αναγνωρίζοντας και σεβόμενος όμως τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από την εξέλιξη και τον χρόνο.

Πράγματι, στην ιδρυτική διακήρυξη του Συνδέσμου, αναφέρεται επί λέξει πως "δεν γίνεται να ξεχάσουμε την εθνική μας καταγωγή και τους πολιτιστικούς μας δεσμούς". Εξάλλου στο επίσημο φυλλάδιο που κυκλοφορεί ο Σύνδεσμος αναφέρεται σαν βασική αρχή ότι:

"Η εθνική καταγωγή του κάθε Κύπριου είναι όχι μόνο απόλυτα σεβαστή αλλά και θεωρείται σαν θετικός παράγοντας που θα μπορούσε να συμβάλει στην ποικιλόμορφη συγκρότηση και δημιουργική εκδήλωση και ανάπτυξη της πολιτιστικής ζωής του τόπου, φτάνει να μη μειώνει την αφοσίωση των Κυπρίων στη κοινή τους πατρίδα".

Ακόμα με κάθε ευκαιρία τονιζόταν από τον Σύνδεσμο ότι "κανένας δεν έχει δικαίωμα να αμφισβητήσει την εθνική καταγωγή και τις πολιτιστικές παραδόσεις κανενός Κυπρίου" και πάγια ήταν η θέση ότι, η ταυτότητα σ' ένα λαό είναι απαραίτητο στοιχείο της αυτόνομης πνευματικής ανέλιξης.

Καθαρή υπήρξε λοιπόν η θέση του Συνδέσμου ότι, κάθε κοινότητα και κατά μείζονα λόγο η μεγαλύτερη Ελληνική, έχει τη δική της ταυτότητα, που μέρος της είναι κοινό για όλες τις κοινότητες και μέρος της διαφέρει.

Όμως δεν δέχεται ο Σύνδεσμος την εθνικιστική προσέγγιση του θέματος, σύμφωνα με την οποία όσοι λαοί έχουν κοινά πολιτιστικά χαρακτηριστικά, θα πρέπει να συνενωθούν κάτω από το ίδιο κράτος. Αλλά και αν δεχτούμε έστω για χάρη συζήτησης κάτι τέτοιο, στη περίπτωση της Κύπρου δεν θα ήταν δυνατό, μια και υπάρχουν δυό σημαντικά διαφορετικές κουλτούρες, γεγονός που κάμνει μια τέτοια προσέγγιση επικίνδυνα διχοτομική.

Στα στοιχεία της ταυτότητας είναι έντονο το συναίσθημα του να ανήκει κανείς πολιτιστικά αλλά και από πλευράς χώρου. Ωστόσο το δεύτερο στοιχείο δεν αφέθηκε να αναπτυχθεί στη Κύπρο και το αποτέλεσμα ήταν μια πόλωση στη ταυτότητα των δυό κοινοτήτων και μια συνεχής τάση ταύτισης με τους εθνικούς χώρους. Τόσο πολύ, που τα άτομα που θα δείξουν αγάπη, σεβασμό και νομιμοφροσύνη για την Κύπρο να κινδυνεύουν να χαρακτηριστούν σαν ανθέλληνες (αντιτούρκοι από την άλλη μεριά), σαν τα θετικά συναισθήματα που εκφράζονται από τη μια να συνεπάγονται αυτόματα αντίστοιχα αρνητικά, για οτιδήποτε είναι έξω από το αντικείμενο αυτής της έκφρασης..

Πουθενά, σε κανένα από τα κείμενα ή τις θέσεις του ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΥ δεν υπάρχει ανθελληνισμός, και άρνηση της ταυτότητας μας. Και η όλη σύγχυση δημιουργείται από την απλουστευμένη προσπάθεια εξίσωσης ή αναγωγής του κράτους στο έθνος ή ακόμα και της υποβάθμισης του.

Με δυό λόγια, ο Σύνδεσμος πιστεύει στην συντήρηση της ιδιαίτερης πολιτιστικής ταυτότητας όλων των εθνολογικών υποδιαϊρέσεων της χώρας μας, σ' ένα κράτος, το κυπριακό. Και δεν είναι αυτή η επιδίωξη του Συνδέσμου η εξαίρεση αλλά ο κανόνας, όπως καθαρά δείχνει το παράδειγμα της νότιας Αμερικής αλλά ακόμα πιο χαρακτηριστικά ίσως, το παράδειγμα των αράβων, που ζώντας σε κάπου είκοσι χωριστά κράτη ανάμεσα Ατλαντικού και Περσικού κόλπου, μοιράζονται την ίδια ακριβώς κουλτούρα.

ΕΘΝΟΣ - ΚΡΑΤΟΣ

Κατηγορήθηκε ο Σύνδεσμος για σύγχυση των εννοιών Έθνος - Κράτος. Κάτι τέτοιο είναι το λιγότερο άδικο, γιατί μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του αφιερώθηκε ακριβώς σ' αυτή την κατεύθυνση. Δεν επιτρέπεται ο χώρος επιστημονική ανάλυση των δυό εννοιών και των προεκτάσεων τους. Όμως μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Συνδέσμου, η προσπάθεια να δοθεί η σωστή διάσταση του κράτους - πού τόσο δεν έχει ακόμα γίνει αντιληπτή στη Κύπρο - είχε σημαντική θέση.

Δεν αντιμάχεται το Κράτος την έννοια της πολιτιστικής ταυτότητας αλλά το ένα υπάρχει ανεξάρτητα από το άλλο και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που συνυπάρχουν χωρίς να συμπίπτουν. Αν γινόταν αυτό κατανοητό, δε θα εκδηλωνόταν ανάμεσα σε μερίδα των Ελληνοκυπρίων όλη αυτή η αντίδραση εναντίον κάθε τι του κρατικού, είτε πρόκειται για την ημέρα της ανεξαρτησίας, είτε πρόκειται για τη σημαία, είτε ακόμα τη χρήση του όρου "εθνικός", που στη πιο σύγχρονη έκδοση του τείνει όπως έχουν διαμορφωθεί τα σημερινά δεδομένα να είναι συνώνυμη του "κρατικός".

Υπάρχει πληθώρα κρατών με περισσότερες από μια πολιτιστικές ταυτότητες (Καναδάς, Βέλγιο, Ελβετία, Γιουγκοσλαβία, Φιλανδία, Σιγκαπούρη) για να περιοριστούμε μόνο σ'αυτά, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει πληθώρα χωριστών κρατών με την ίδια πολιτιστική ταυτότητα, όπως είναι όλα τα αραβικά. Συνυπάρχουν δηλαδή οι δυό έννοιες, χωρίς να λειτουργεί η μια σε βάρος της άλλης. Ωστόσο δεν θα πρέπει να υποσιγάπτεται ή και να προδίδεται το κράτος, τη στιγμή που είναι το μόνο που επιτρέπει την αναγνώριση και παρουσία μας στο διεθνές προσκήνιο και κάμνει δυνατή τη διεξαγωγή του αγώνα για επιβίωση.

Κατά τ'άλλα ο Σύνδεσμος προσβλέπει πάντα σε μια Κύπρο ανεξάρτητη, ενωμένη - έστω και ομοσπονδιακά - όπου όλοι οι Κύπριοι θα διατηρούν τα δικά τους ο καθένας πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Δεν θα πάψει ο Σύνδεσμος, όπως αναφέρει και στην αρχική του διακήρυξη, να αγωνίζεται "για την δημιουργία επαφής και τη συνεχή καλλιέργεια κατανόησης μεταξύ των κοινοτήτων κατά τρόπο που να τονίζονται και αξιοποιούνται τα κοινά σημεία και ταυτόχρονα να περιορίζονται και εξομολύνονται οι διαφορές". Κι'αυτό γιατί όχι μόνο κάτι τέτοιο είναι σωστό, αλλά ακόμα γιατί είναι κατά την άποψη του Συνδέσμου, ο μόνος τρόπος που μπορεί να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα, η επιβίωση της Κύπρου σαν πολιτικής οντότητας.

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΗΜΑ

Υποστηρίχτηκε από αρκετούς που διαφωνούν με τον Σύνδεσμο, ότι οι ιδέες του ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΥ είναι ενάντια ή αμβλύνουν το αγωνιστικό φρόνημα και ότι σπρώχνουν προς τον ευδαιμονισμό. Στη πραγματικότητα ο Σύνδεσμος ακριβώς στο αντίθετο αποσκοπεί. Κι'αυτό γιατί σε πολύ μεγάλο βαθμό η έννοια του αγώνα στη Κύπρο δεν βρίσκει την έκφραση της παρά σαν απλός βερμπαλισμός. Ακριβώς μέσα σ'αυτά τα πλαίσια συνειδητοποίησης αυτού του γεγονότος, εγράφετο τον Ιούλη του 1981 με το τίτλο "Εφτά χρόνια μετά" και το εξής:

"Αν μπορούσαμε μόνο να γυρίζαμε πίσω επτά χρόνια να δούμε τις βόμβες να πάλμ, τον Πενταδάκτυλο να καίγεται, τα σκοτωμένα κορμιά, τις μανάδες να γυρεύουν χαμένα παιδιά κι'αντράδες, τα αντίσκηνα και τα συσσίτια, τον ξεριζωμό, το θάνατο και τα άλλα ... τότε θα υπήρχε ελπίδα...."

... Ας σταματήσουμε λοιπόν το παιγνίδι της ευμάρειας και του βολέματος κι'ας κοιτάξουμε για λίγο πίσω. Όχι για να δυσκολέψουμε τη ζωή μας αλλά για να θυμηθούμε ξανά τί ξεκινήσαμε να αναστήσουμε πριν επτά χρόνια, γιατί επτά χρόνια μετά σαν να τάχουμε ξεχάσει..."

Λίγο αργότερα εγίνετο η παρατήρηση ότι "Μιλούμε για αγώνα αλλά κανένας δεν συνειδητοποιεί τι είναι ο αγώνας. Ο αγώνας προϋποθέτει προετοιμασία, ετοιμότητα, στέρηση απ'όλους, χωρίς εξαίρεση."

Τον Ιούλη του 83 παρατηρούσε επίσης ο Σύνδεσμος ότι, εννιά χρόνια μετά τη τραγωδία... βασιλεύει στον τόπο μας μια επίπλαστη ειρήνη του "ούτε κρίση ούτε λύση". Με πολλή απογοήτευση διαπιστώναμε ότι η καταναλωτική κοινωνία βρίσκεται σε έξαρση. Η μανία του κέρδους και του πλουτισμού είναι διάχυτη.... Για αγώνα μόνο φιλολογικά μιλούμε... Η αντίδραση μας χαρακτηρίζεται από χλιαρότητα και αδιαφορία, που φτάνει μέχρι μοιρολατρική αν όχι εγκληματική αποδοχή των όσων συμβαίνουν.

Προηγούμενη αναφορά μιλά για την ανάγκη αποφασιστικότητας και συνέχισης του αγώνα και υπενθυμίζει πως στόχος αυτού του αγώνα είναι η

απελευθέρωση της κατεχόμενης γης και η επίτευξη πραγματικής ανεξαρτησίας.

Οι αναφορές και επιλήψεις του Συνδέσμου για σωστό αγώνα είναι και συνεχείς και πολλές. Άλλωστε, την ώρα που η Τουρκία κάμνει σύντονες και επίμονες προσπάθειες για υπονόμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας και κατ'επέκταση διάλυση του Κυπριακού Κράτους, και την ίδια ώρα βασικός στόχος του Συνδέσμου είναι η ενίσχυση του Κυπριακού Κράτους, δεν εξυπακούεται εξορισμού σχέση αντιπαράθεσης με τον κατακτητή και αγώνα;

Θεωρήσαμε χρήσιμο να προβούμε σ'αυτή την ανάλυση των θέσεων του Συνδέσμου, τώρα που πέρασε κάποιος χρόνος από τις επιθέσεις εναντίον του Συνδέσμου, ώστε να μπορούμε να μιλούμε σ'ένα τόνο διαφορετικό και να έχουμε περισσότερες πιθανότητες να διαλεγόμαστε, με λιγότερη συνθηματολογία και δογματισμό.

Ο ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ πιστεύει στο διάλογο κι'ελπίζει με την ανάλυση αυτή να συμβάλει σε κάποιο ουσιαστικό προβληματισμό, άλλωστε ο πατριωτισμός δεν μπορεί να αποτελεί αποκλειστικότητα μιας μόνο ιδεολογικής κατάστασης. Κατά τα άλλα το σημείο αναφοράς και το επίκεντρο του ενδιαφέροντος του Συνδέσμου παραμένει πάντα η Κύπρος, στην οποία πάνω απ'όλα δίνουμε την αγάπη, την αφοσίωση και τη νομιμοφροσύνη μας.

ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
9.11.1987